

2022-imut Aningaasanut Inatsisissatut siunnersuut

(Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermet Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

Naalakkersuisut siullermeerlutik Aningaasanut Inatsisissatut siunnersuutaata atuarnissaanut qilanaarsimagaluarpunga. Naatsorsuutigisimagaluarpara, nunatsinnut pilersaarummik takusaqarsinnaanissara. Aammalu immaqa takorluukkanik nutaanik siunissamullu isigisunik takussallunga. Pakatsivungali.

Aningaasanulli inatsisissatut siunnersuut, sunniuteqartussaangitsutut taasinnaavara. Politikikkut anguniagaqartoqanngilaq. Allamik imaqqanngilaq ingerlatsinermet tunngasuinnaat. Suliniutinut nutaanut imaqqannginnera annertoqaaq, ataatsimoorlutalu tamanna allanngortinngikkutsigu, ukiup ataatsip annaaneramik isumaqassaaq.

Taamaattumik Naalakkersuisut ima paasissavagut, akileraartarnermet aqqissuusseqqittoqassanngitsoq. Tamanna kingusinnerusukkut pissaaq. Paasiinnarparput, meeqqat sumiginnarnerannut akiuiniarnermet nutaanik aningaasaliisoqassanngitsoq. Tamanna kingusinnerusukkut pissaaq.

Taakku ersarilluinnartut eqqaalaaginnarlugit.

Imatut isikkoqarpoq, suut tamarmik kingusinnerusumut kinguartinneqartut neriuutigalugu, tassanngaannaq aningaasanik amerlanernik isertoqassasoq, taamaasilluni Naalakkersuisunut pisariinnerussammat, aammalu pingaarnersiunnginniassagamik, piviusunngortitsinnginniassagamik sipaarniassagamillu.

Eqqortorli ajorluartumik unaavoq, ilimananngilluinnarmat aningaasanik amerlanernik isertoqarnissaa. Ilaanut Naalakkersuisut namminneq piliaminnik – ilaanulli avataanit pissutsit peqqutaallutik.

Kingulleq siulliutsigu. COVID-19 nappaataanngilaq qanittukkut qaangersinnaasarput. Taassuma kinguneraa annikinnerusumik angalasoqalernera, taamatullu ajorluartummik nunatsinnut takornariat ikilinerat. Neriutigisinnaavarput, mumissasoq, ilimananngilarli ingerlaannarluni COVID-19-ip siornatut isikkoqalissasoq. Neriunniartali.

Nunarsuarmi aalisakkat akii appariartorpasippu, taakkulu kingunerissallugu aalisartut ataasiakkaat isertitaasa aammalu Nunatta karsiata isertitaasa apparnerat. Tamanna aningaasaqarnitsinnut ajorpoq.

Aammaaqqillanga; neriussuugut, taama ajortigissanngitsoq, kisiannili ulorianartuuvoq aningaasaqarneq neriunnermik aallaaveqartissallugu.

Taakku saniatigut ilisimaarineqarpoq, Naalakkersuisut iliuusaat uuliasiunnginnissamik kinguneqarmat aammalu aatsitassarsiorneq uninngagallarmat, Naalakkersuisut qinngornerit ulorianartut pillugit siunnersuutaat annertoq pissutaalluni. Soorunami taassuma kingunerissavaa, tassani pingaaruteqartumi

suliniutit siunertarisatut annertutiginginnerat. Tamanna uggornarpoq, uanili avataaniit pisut tungaviusutut tikkuartorsinnaangilagut. Tassani tikkuut Naalakkersuisunut tikkuarpoq, inuiaqatigiinnut aningaasaqarnermut maannamut akisoorujussooreemat.

Nassuerutigisariaqarparali, Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminerumut Naalakkersuisup paasereersimammagu, Naalakkersuisut politikkiata sumut ingerlanneraatigut. Namminiilernissamut sinnattumut qanillattuutaanngilluinnarpoq. Akerlianilli Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminerumut Naalakkersuisoq ilu Moorluinnarpoq oqarami, namminiilernissaq ungasinnerulerujussuortoq. Tusassalluguli pissanngatigaara, naalakkersuisoqatigiit Naleraq tassunga qanoq oqaasissaqarnermut? Naleqqap ilumut isumaqatigivinnerpaa aningaasaqarnermut politikki, namminiilernissamik sinnattumik kinguartitserujussuarnermik kinguneqartoq?

Paasisinnaanngilluinnarpara, taama toqqaannartigisumik politikikkut namminiilernissap akerlilersorneqanera. Sooruna anguniagaqarnissaq sapiissuseqarfigineqanngitsoq? Sooruna siuariartornermut pilersitsisinnaasunut, aningaasaliinissamut sapiissuseqartoqanngitsoq? Inuiaqatigiit apriilimi qinersisoqarnerani Naalakkersuisunut tunuliaqutissatut inuiaqatigiit partiinut pissaaneq tunniussaat, sumummitaavaana atorniaaraat?

Nalunngilara, ilaasa uannut aaginnartutut taassagaannga, tassa uagut Demokraatit Naalakkersuisuni issiaqqammersugut, aammalu iliuseqarsimasinnaagaluartugut.

Iliuseqarpugulli.

Mittarfiit nutaat, Kalaallit Nunaanni aningaasatigut siuariartornissamut sakkussaasut sananeqarput, uagut Demokraatinit anguniagaqarnermik takutitsisimagatta. Eqqaamasiuk partiit maannakkut Naalakkersuisunut tunuliaqutaasut suna tamaat atorlugu, mittarfittaarnissat akerlilersorsimammattigit. Aammamiuna Naalakkersuisuusimasut, Nunatta Kangiani isumaginninnermut ajornartorsiutinut Danmarkimit ikiorneqarnissamut isumaqatigiissusiorsimasut.

Oqariartuutiginiarneqartut isumaqanngitsorpassuit tusagassiuutitigut atuarsimavakka, maannakkut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisuusimasut politikkiat aallaavigalugu sananeqartoq, uagullu Demokraatineersugut naammagisimaarinnittariaqaraluartugut. Eqqortuuvoq, maannakkut Naalakkersuisuusut anguniagaqangitsuusut, taamaattumillu uagut politikkerput ingerlateqqiinnaraat. Uagulli uninngaanneq akuerisarinngilarput. Demokraatit ineriartornermut siuariartornermullu sorsuttuuartuupput, taamaattumillu qularutigineqassanngilaq, aningaasanut inatsisissatut siunnersuut uagut tungitsinniit allaanerussagaluarimat anguniagaqarnerullunilu.

Siullertut pingaarnertullu qularnaassagaluarparput, innuttaasut aningaasaatimik amerlaneersaasa tigummiinnarnissaat. Aningaasaqarneq isigalugu COVID-19-ip ajornartoortitsinera oqinnermik qaangersimavarput, taamaattumillu nioqqutissat kalaallit tamangajammik atortagaasa akitsuutaasa appartinnissaannut peernissaannulluunniit akissaqarluta. Uagut tiit, kaffit neqillu akitsuutaat peerussimavarput sukkullu akitsuutaat apparussimallugit. Suliffeqarfiit tapersorsorusussimavagut ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit appartinnerisigut, aalisartullu tapersorsorusussimavagut qaleralinnik sinerissap qanittuani aalisarnermi pisuussutinut akitsuutip peerneratigut. Sukkut akitsuutaasa appartinnerat aamma qaleralinnik sinerissap qanittuani aalisarnermi pisuussutinut akitsuutip

peerneqarnera IA-mit ersarilluinnartumik qineqqusaarnermi neriorsuutaapput, taamaattumillu tupigutsaatigerujussuarlugu, paasivara, taakku arlaannaalluunnit 2022-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ersinnginnerat.

Taakku taakkartukkat tamarmik aningaasalersorneqarsinnaagaluarput ilaatigut aningaasanut inatsimmi ingerlatsinermut- tapiissuteqarnermullu aningaasaliissutit tamarmik 1 procentimik appartinnerisigut. Taamaaliornikkut pitsaasut marluk qulakkiissagaluarpagut; innuttaasut suliffeqarfiillu aningaasaateqarnerulernerat pisortallu allaffeqarfiata annikillisinnera.

Arlaannaataluunniit aningaasanut inatsisissap imarisaa iluaqutigissannginnamiuk? Naagga, iluaqutigineqassaaq.

IA-p kammalaatini puigunngilluinnarsimavai. ICC aamma Inuit pisinnaatitaaffi pillugit Siunnersuisoqatigiit, tamarmik nuimasunik qangaaniilli IA-mut attuumassuteqartunik siuttoqartut, aningaasaliissutigineqarnerat qaffanneqassapput. Tassani immaqa pingaartinneqarnerusimasariaqaraluarput meeqqat sumiginnakkat imaluunniit innuttaasut ulluinnarni atugarisaat, IA-lli nalilersimavaa, pingaarnerusooq, ikinngutimik aningaasanik amerlanerulaartumik kattuffimminnut tunineqarnissaat.

Taanna pingaarnersiuneq soorunami uagut Demokraatinit isumaqatiginngilarput, suliniutigerusupparpullu, pingaarnersiuneq taanna allanngortinneqassasoq.

Demokraatit qilanaarput, aningaasanut inatsisissamut isumaqatigininniarnit aallartinnissaannut, naapeqatigiinnissamullu piumassuseqarluarpugut innuttaasunut nunatsinnullu pitsaasumik inerniliinissamut. Kisiannili amerlanernik anguniagassaqarneq pisariaqarpoq, siuariartornermut ukkatarinninnerunissaq aammalu pingaarnersiunerit allaanerusut, qanoq aningaasat agguataarnissaannut.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutip sukumiisumik suliarineqarnissaanut Aningaasaqarnermut-Akilerartarnermullu ataatsimiititaliamut ingerlateqqipparput.